

ἔργον τοῦ Στέμματος, διενεργούντος αὐτὴν διὰ τῶν ὑπουργῶν του, τότε τῆς νέας ταύτης ἐξωτερικῆς πολιτικῆς εἰσηγητῆς δὲν εἶνε ὁ κ. Τρικούπη; αὐτοβούλας, ἀλλὰ καὶ ὁ Βασιλεὺς μῶν. Ἡ τοιαύτη συνφωνήσαν πολιτικὴν πρὸς ἀλλήλους Βασιλεὺς καὶ πρωθυπουργός, πρὶν ἀναχωρήσῃ ὁ πρῶτος διὰ τὴν Εὐρώπην—ὅπερ ἀπίθανον—διότι οἱ τεχνῆτοι συνασπισμοί, περὶ ὧν ὁμίλησεν ὁ κ. πρωθυπουργός, πρὸς τὸν ἀνταποκριτὴν τῆς Σηριαίας, δὲν εἶχον κατασκευασθῆ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Βασιλέως ἐντεῦθεν, ἢ ἡ πολιτικὴ αὐτὴ ἐνεπνεύσθη ὑπὸ τοῦ Βασιλέως εἰς τὸν πρωθυπουργόν, τῶρα μετὰ τοὺς τεχνῆτους τοῦ κ. Τρικούπη συνασπισμοὺς, ὅτε δηλαδὴ ὁ ἡγεμὼν τοῦ τόπου ταύτου εὐρίσκετο ἐν Φρεδενσβόργ μεταξὺ τῶν ὑψηλῶν συγγενῶν του αὐτοκράτορος τῆς Ρωσίας, πρίγκιπος τῆς Οὐαλλίας, βασιλέως τῆς Σουηδίας καὶ τοῦ σεβαστοῦ γέροντος πατρός του. Διότι ὁ κ. Τρικούπη; δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα ἄνευ γνώσεως τοῦ Στέμματος νὰ κηρύξῃ τόσο πανηγυρικῶς καὶ τόσο ἐπισήμως νέαν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν, ἥτις δικαίως δύναται νὰ ὀνομασθῇ **πολιτικὴ τῆς παραιτήσεως**. Ὅτι δὲ τὸ Στέμμα ὑπῆρξεν ὁ κυρίως εἰσηγητῆς τῆς πολιτικῆς αὐτῆς, ἀρκεῖ νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ἐν Κοπενάγη, ὅτι τὰ πολιτικὰ διαβούλια τοῦ Βασιλέως ἐγένοντο πρὸ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ρωσίας, τοῦ ἀληθοῦς κυριάρχου τῆς Βουλγαρίας, καὶ ἀπὸ τοῦ πρίγκιπος τῆς Οὐαλλίας, ὅστις οὐδεμίαν ἠδύνατο νὰ μεταλάβῃ ὑποχρέωσιν ἐν τῇ ἐξωτερικῇ πολιτικῇ ἄνευ τῆς συναίνεσεως τοῦ Γλαδστανος, Γλαδσταν δὲ καὶ Τσάρος μίαν ἔχουν γινώσκουσα περὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῆς Θράκης καὶ τῆς Μακεδονίας, ὧν πλήρη ποιεῖται παραιτήσῃ ὁ κ. Τρικούπη; καθ' ὑψηλὴν εἰσηγήσιν τοῦ Στέμματος.

Καὶ ἐπειτὰ ὁ ἀγαθὸς Αἰὼν παρὰ τοῦ Βασιλέως περιμένει τὸν σχηματισμὸν καὶ τὴν διοργάνωσιν τοῦ στρατοῦ!

Ἦν βεβαίως σπουδαῖος οὗτος ὁ λόγος δι' ἀνεξάρτητον δημοσιογράφον νὰ στραφῇ καὶ νὰ βροντήσῃ ἀπέναντι τοιούτων ἀποκαλύψεων ὅχι πλέον τεχνῆτων, ἀλλὰ φυσικῶν συνασπισμῶν, μεταξύ Στέμματος καὶ κυβερνήσεως ἐναντίον τῆς δυστυχοῦς Ἑλλάδος, ἥς πρῶτιστοι πολέμιοι οὔτε οἱ Σλαῦοι, οὔτε οἱ Αὐστριακοὶ εἶνε, ἀλλ' οἱ πρυτανεύοντες καὶ ἡγεμονεύοντες καὶ κυβερνῶντες αὐτὴν. Αἱ ἀστραπαὶ ὅμως καὶ αἱ βρονταὶ καὶ ὁ πάταγος πρὸς τί, δι' ὄνομα τῆς Ἑλλάδος, ὅταν ἡ πεποθήσις ἡμῶν ἐσχηματίσθῃ μὲν πρὸ πολιοῦ, ἀφ' ἧς ἡρξάμεθα δημοσιογραφούντες ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι, προκειμένῳ ὑπερὶ τοῦ Στέμματος, διεκρυσταλλώθῃ ὁ ἐσχάτως διαυγέστατος προκειμένου περὶ τοῦ νῦν πρωθυπουργοῦ τοῦ Στέμματος;

Ὅτι θέλωμεν νὰ ὑπομνήσωμεν τοῖς ἀναγνώσταις ἡμῶν εἶνε ὁ τίτλος τοῦ παρόντος ἀρθροῦ: **ἡ περιεργὸς συμπτῶσις**.

Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1876 τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα κατόπιν τῆς ἐπαναστάσεως τῆς Ἑρζεγοβίνης, τοῦ σερβοτουρκικοῦ πολέμου καὶ τῆς ἐν Κωνσταντινῶν συγκληθείσης συνδιασκέψεως ἦν ἐν τῇ πλήρει ἀκμῇ του. Προεμνήστο ὁ ρωσοτουρκικὸς πόλεμος καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχι αἱ μεταβολαὶ αἰτίνας ἐπῆλθον ἐν τῇ Χερσονήσῳ τοῦ Αἴμου, μεταβολαὶ δυστυχῶς ἐπιρρεάσασαι ὑπερὸ τὸ δέον τὴν σλαυικὴν καὶ ἐξασθενήσασαι ὑπερὸ τὸ δέον τὴν ἑλληνικὴν φυλὴν.

Καὶ ὅμως ὁ Κομμουνδούρος, δὲν γνωρίζομεν ὑπὸ τίνος πονηροῦ δαίμονος, ἐμπνευσθεὶς, αὐθωρεῖ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ βασιλέως δι' Εὐρώπην ἐξέδωκεν ἐγκύκλιον πρὸς τοὺς Νομάρχας ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8 Ἀπριλίου, ἐν ἧ ἰδιῶν πῶς διετύπωνε τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν:

Ἡ Ἑλλάς, διὰ τῆς συνετῆς καὶ περισκεμμένης διαγω-

νῆς αὐτῆς, ὑπηρετήσεν οὐσιωδῶς κατὰ τοὺς νῦν καιροὺς τὴν νεύρηνην πρὸς τὰ ἔξω καὶ τὴν τάξιν εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Τὴν ὑδιαγωγὴν ταύτην ὑπηγόρευον τῇ Ἑλλάδι τὰ ἀληθῆ αὐτῆς πνευφέροντα, βεβαῖον δ' εἶνε, ὅτι οὕτω δύναται νὰ προαγάγῃ αὐτὰ καὶ νὰ βαδίσῃ ἀπροσκόπτως τὴν ἑδὸν τοῦ προορισμοῦ τῆς. Πιστεύω ἀδιστακτικῶς ὅτι ἡ συμπεριφορὰ, ἣν ἐπῆρξεν ἡ Ἑλλάς καὶ ἡ σημασία αὐτῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ καλῶς ἐγγνώσθησαν καὶ σπουδαίως ἐξετιμήθησαν Ἐπομένως ἡ ἀξία αὐτῆς καὶ τὰ δικαιώματα θέλουσιν ἐπιτέλους ἀναγνωρισθῆ καὶ ἐν ταύτῳ ὑποστηριχθῆ διὰ τῶν πραγμάτων. **Ἡ Ἑλλάς λοιπὸν περιμένει καὶ ὑπομένει τὴν περὶ τῆς πορείας τῆς κρίσιν**, οἶαν δικαιούσιν αἱ εὐλογιοὶ αὐτῆς καὶ ἐπὶ τοῦ καθόλου συμφέροντος ἐρεϊδόμενα ὑπεποιθήσεις.

Ἐπὶ τῆς οὐσιωδῆς διαφορᾷ μετὰ τῆς εἰρηνικῆς τότε προκηρξέως τοῦ Κομμουνδούρου καὶ τῆς εἰρηνικῆς τῶρα δηλώσεως τοῦ Τρικούπη; δὲν νομίζετε ὅτι ὁ εἰς ἀντέγραψε τὸν ἄλλον; Καὶ ἂν ὑπάρχῃ διαφορὰ, ὑπάρχει εἰς κρίμα καὶ κατάκριμα τοῦ νῦν πρωθυπουργοῦ, διότι ἂν ὁ τότε πρωθυπουργός καιομένη; τῆς Ἀνατολῆς διέπραξε τὸ μέγα πολιτικὸν σφάλμα, ἐκ τυφλῶν βεβαίωσιν ἐπὶ τοῦ Στέμματος, τοῦ νὰ κηρύξῃ οὐδτεροῦτητα τῆς Ἑλλάδος, ὁ νῦν πρωθυπουργός ἀντὶ σφάλματος διέπραξε προδοσίαν, κηρύξας παραιτήσῃ τῆς Ἑλλάδος.

Καὶ ὁ μὲν Κομμουνδούρος φύσει μεταπίπτων ἀπὸ μίας εἰς ἄλλην πολιτικὴν, ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου μέχρις Ὀκτωβρίου διέγνω τὰ λάθη καὶ τὸν Ὀκτώβριον συγκαλέσας τὴν Βουλὴν ἤλθε μὲ πρόγραμμα πλήρες πολεμικόν.

Ὁ δὲ Τρικούπη; καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα προπαρασκευάζεται νὰ ἔλθῃ μὲ πρόγραμμα πλήρες εἰρηνικόν.

Καὶ ἡ Ἑλλάς ἐν τῷ μεταξύ θά σήπεται μετὰ συμπολιτεύσεως καὶ ἀντιπολιτεύσεως, ἐνῶ οἱ τεχνῆτοι συνασπισμοὶ θά ἐργάζωνται ἐν τῷ κρυπτῷ, ἵνα ἀποκαλυφθῶσι μίαν ἡμέραν ἔχοντες τὸν σιδηροὺν πόδα ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν σιδηρᾶν χεῖρα ἐπὶ τῶν χειλέων αὐτῆς διὰ νὰ μὴ δύναται οὔτε νὰ κινήθῃ, ἀλλ' οὔτε νὰ ὁμιλήσῃ.

Καλεσθάν

ΧΡΟΝΙΚΑ

Πολλὴν ζῆλον ἔχει ὁ Σεπτέμβριος νὰ μᾶς εἰσαγάγῃ εἰς τὸν χειμῶνα, τὸν ἀγρίον καὶ νεφελώδη, χωρὶς νὰ μᾶς ἀφήσῃ πρῶτον νὰ ἀναπνεύσωμεν εἰς τὰς ἰδικὰς τοῦ ἀπαλᾶς δροσότητος. Μετὰ τὰ θερινὰ ὅμως θάληπ, τὰ πρῶτα φύγη, τὰ πρῶτα νέφη, αἱ πρῶται ψεκᾶδες διεγειροῦσιν εἰς τὴν ψυχὴν ἀόριστα θέληγτρα μελαγχολίας ἢ πόθων, γλυκύτατα πάντοτε, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀδειαν τῶν σταφιδοκτυματιῶν καὶ τῶν φιλασθένων, οἵτινες καταρῶνται καὶ τὰ πρῶτα κρύα καὶ τὰς πρῶτας βροχὰς καὶ πᾶσαν τοιαύτην ποίησιν, ἰσχυραίνουσαν καὶ σάρκας καὶ βαλάντια.

Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσίας ἐδωρήσατο εἰς τὸν Σουλτάνον ἑξ ἵππων ἀμάξης ἐκ τῶν καλλιτέρων τῆς Ρωσίας, οἵτινες ἐπιβιβασθέντες ἐπὶ ἀτμοπλοίου ἐν Ὁδησσῷ ἀνεμόνοντο εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Λόγος ἐγένετο περὶ ἐπιθεωρήσεως τῆς γραφῆς, ἥτις παρέχεται ἐν τοῖς ἰδιωτικαῖς ἐκπαιδευτηρίοις ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἐπιτήδεος πρὸς τοῦτο ἐργασθησαμένης. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο μᾶς συμβουλεύει εἰς νὰ ζητήσωμεν παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς,

πρό τῆς ἐξετάσεως τῶν προφῶν, τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν ἀπο-
πάτων ἐν τοῖς ἀνωτέρω σχολείοις, διὰ τὴν ἰδίαν ἐπιτροπὴν
ἂν εἶνε δυνατὴ καὶ μιᾶς στιγμῆς παραμονὴ ἐντὸς αὐτῶν.
Πρὸς τοῦτοις, ἂν τῆς μείζονος ὄψεως ὑστερον ἀπὸ τοιαύτην
ἐντύπωσιν, ἂς ρίψῃ τὸ μάτι τῆς καὶ ἐπὶ τῶν αὐλῶν, τῶν
ἀποίων τὰ μόνα ψυχαγωγικά πλούτη εἶνε οἱ συναγελαζόμε-
νοι χοῖροι καὶ τὰ ὄρνιθια, μὲ τὰ μωσαϊκὰ τῶν ἀφοδευμάτων
τῶν, ἐκεῖ ὅπου τὰ παιδιά περιπατοῦν, παίζουν, ψυχαγω-
γοῦνται, καὶ ἀναπνέουσι. Καὶ νὰ συντάξῃ ὑστερον τὴν ἐκθε-
σίν τῆς, τὴν ὁποίαν θὰ λάβωμεν τὴν τιμὴν ζητήσαντες, νὰ
δημοσιεύσωμεν.

Καὶ τίς Κυνουριεύς καὶ τίς διαβάτης τοῦ Ἁγίου Πέτρου
καὶ τίς κοσμοπολίτης δὲν γνωρίζει τὸν ἐν Ἁγίῳ Πέτρῳ ἱ-
στορικὸν παπᾶ Σπύρον Παπανικολάου; Ὅσοι δὲν τὸν ἐγνώ-
ρισαν ἔχουσι δίκαιον νὰ καταφέρωνται κατὰ τῶν κληρικῶν
καὶ ὅσοι τὸν ἐγνώρισαν ἔχουσι πάλιν δίκαιον νὰ τοὺς κηνη-
γοῦν, διότι μᾶς ἀφήρσαν ἀπὸ τὸν κόσμον τῶν αἰσθημάτων,
τῆς καρδιάς, τῆς ἀγάπης, τῆς εὐφύτας, ἕναν τέτοιον ἄνθρω-
πον καὶ τὸν περιέβαλον κακῆ μοίρᾳ τὸ μελαγχολικὸν ράσ-
πον, ὅπερ ὁμοίως δὲν τὸν ἀναγκάζει νὰ μὴ διατηρῆται πάν-
τοτε εὐθυμὸς, εὐλικρινὴς, ἀπέσιττος, ἀξιαγάπητος ἐν γενεῇ.
Ὁ βίος τοῦ ὅλος εἶνε μία ἰλαρωτάτη σειρά ἀνεκδότων καὶ
μία συνεχὴς ἐθελουσία τοῦ ὑπὲρ τῆς εὐπραγίας τῶν φίλων,
τῆς ἀνθρωπότητος. Καὶ ἐν μέσῳ τῆς κληρικῆς ὑποκρισίας,
ἀμαθείας καὶ ὕλισμοῦ ἅτινα μᾶς κατεπλημύθησαν καὶ ἀ-
πογοήτευσαν, ἕνας τέτοιος παπᾶς μας — διότι εἶνε παπᾶς
ὅπως τοὺς ἐνοοῦμεν ἡμεῖς — ἀξίζει τῆς ἰδιαίτερας μνείας
τοῦ «Μὴ Χάνεσαι» μεθ' ἐνὸς ἐγκαρδίου «καλῶς ὄρισε»
διότι ἀπὸ χθὲς ἔχομεν τὴν εὐχαρίστησιν νὰ τὸν ξενίσῃ ἢ
πάλις μας.

Ἐπανῆλθεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὁ διαπρεπὴς παρ'
ἡμῖν ἡθαποιὸς κ. Λεκατσᾶς πρὸς τέλειον καταρτισμὸν τοῦ
θιάσου τοῦ διὰ τὰς ἐκεῖσε παραστάσεις του.

— Αἱ ἐλπίδες τοῦ κ. Χαρχαλ. Κανελλοπούλου, τελῶνου
Γαλαξειδίου, ἐν μιᾷ στιγμῇ ἐσβέσθησαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰωάν-
νης ἀπεβίωσεν ἐκ τραυματικοῦ τετάνου. Εἶθε ὁ Ὑψίστος πα-
ρηγορήσει τοὺς θλιμένους γονεῖς καὶ ἐπαναφέρει ἐπὶ τῶν χει-
λέων αὐτῶν τὸ ἀείποτε ἐπανθῶν γλυκὺ μευδίαμα.

Ο ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

Τίς ὁ ἐπιβλητικὸς οὗτος καὶ μετὰ προστατευτικῆς εὐμε-
νείας περὶ αὐτοῦ ἐτάζων, ἀκατάπαντος μηχανῆ μευδίαμά-
των καὶ χειραψιῶν, ὃ οὐδέποτε ἀπομονούμενος, καὶ ὡς κομήτης,
ἂν ὄχι ὑπὸ φωτὸς, ἀλλ' ὑπὸ ταπεινῶν ἐκλογέων καὶ θεσιθη-
ρῶν περικυκλούμενος; Δέχεται ἐπιστολάς, ὅσας δὲν δέχεται
ἢ φιλαρεσκωτέρα αἰοιδὸς θεάτρου, πρὸ αὐτοῦ ἀποκαλύπτου-
ται, ὡς πρὸ διαβάσεως σταυροῦ οἱ κλίμακες τῶν ὑπουργείων
τριζοῦσιν, ὡς ἂν διαμαρτύρονται πρὸ τῆς τυραννικῆς τῶν ἀ-
νεβοκατεβασμάτων του ἢ αἰθουσα τῆς βουλῆς διατρεῖ ἀ-
κόμη εἰς τὰς ἡχοῦς αὐτῆς τὰ ὑπνολάλα ἢ τελευταία ρακώ-
δους συνειδήσεως ἀποτρίμματα καὶ καὶ ὄχι του. Τίς οὗτος;
Ὑπῆρξεν ἀμαξήλατης, ἀλαταποθηκάριος, ὑστερον κατακτη-
τῆ; ἀγγρῶν καὶ οἰκοπέδων, τὴν ἀπαγγέλλεται τὸν βουλευτὴν.

Τίς ὁ ἀστραπᾶς εὐγλωττίας διαχέων καὶ συγγραφεῖς καὶ
κώδικας ἀνὰ στιγμὴν, ὡς ἐφεδρεῖαν παρατάσεων εἰς τῶν ἐ-

πιχειρημάτων αὐτοῦ τοὺς στοίχους, καὶ ρευστοποιῶν τὸν λό-
γον, καὶ ἀναφῶν τὴν φωνὴν καὶ καταφέρων τὴν τυγμὴν καὶ
κάθιδρος καὶ συναρπάζων καὶ θαυμαζόμενος; — Ἄ! εἶνε δι-
κηγόρος! Καὶ ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον τόσα ὄματα ἐναγωνίως
προσβλέπουσιν, ὃ σιγηλὸς καὶ ἀπαθὴς, ὃ ἐπὶ τεμαχίου χάρι-
τοῦ σημειῶν ἱερογλυφικὰς γραμμὰς, πρὸ τοῦ ὁποῖου, ὡς πρὸ
εἰκόνης Παναγίας, μητέρες κλαίουσι, καὶ φωναὶ ἀγωνιῶντων,
ὡς πρὸ ἀγγέλου σωτῆρος, ἀνατείνονται; Ἄ! εἶνε ἰατρός! Ὁ
ἄλλος πάλιν, ὃ κλωστομύσταξ καὶ ὑψαύχην καὶ περιχρυσος,
ὃ δεσμῶν καὶ λῦων, ὃ τὴν κόριν τῆς ὁδοῦ διὰ τοῦ ἵππου τοῦ ἐ-
γείρων καὶ διὰ τοῦ ξίφους τοῦ ἀνιλεῶς κακοποιῶν τὰ λιθό-
στρωτα, εἰς ὃν ὃ πόλεμος εἰσέτι εἶνε ὄνειρον, ὡς εἶνε οὗτος
τὸ ὄνειρον τόσων γυναικῶν, τίς εἶνε ὃ καλότυχος; — Εἶνε
ἀξιωματικὸς!

Ἄλλ' ὃ ταλαίπωρος ἐκεῖνος, ὃ διανύων τὸ τόσῳ ἡμερον
καὶ ὁμαλὸν κατ' ἐπιφάνειαν, ἀλλ' ὄντως τόσῳ ἀχαρὶ καὶ ἀ-
γωνιώδες στάδιον; Οὐδέμητ' ἀμύψις ἐν τῇ ἐξασκήσει τοῦ ἐπ-
αγγέλματος του, ὅπερ φέρεται ἐπὶ τοῦ βίου του, ὡς ὃ ἀχθοφό-
ρος τὸ ἄχθος ἐπὶ τῆς ράχεώς του. Οὐδὲ δούλοι πειθαρχοῦν-
τες ὑπὸ τὸν ἦγον τῶν σαλπίγγων τὰς διαταγὰς του ἀνα-
μένουσιν, οὐδ' ἢ πατρίς καὶ τὸ συμφέρον τὸν προάγουσιν ἐπὶ
τοῦ βήματος κεραιῶν τῶν ἀντιφρονούντων ὑπὸ τὴν γάλαζαν
τῶν χειροκροτημάτων τῶν ὁμοφρόνων, οὐδὲ ὃ θάνατος τὸν
προσκαιεὶ περιδοξὸν ἀντίπαλον ἐπὶ τῆς κλίνης τῆς ἀσθενείας.
Ἄλλ' ὡς ἢ Σταχτοπούτα τοῦ μύθου, διὰ τὴν ὁποίαν ἔμεινεν
μόνον ἢ στάχτη τοῦ μαγειρείου, τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς ἀπο-
λαουσιῶν τὴν αἴγλην, τὰς ἡδονὰς καὶ τοὺς ἀδάμαντας, οὕτω
καὶ ἐκεῖνος τελεῖ τὸν προορισμὸν του μέσῳ τῆς ἀσπλαγχοτέ-
ρας καὶ ἀχαριστοτέρας ἡλικίας, ἐν μέσῳ παιδιῶν, διὰ τὰ ὃ-
ποῖα ἢ γλυκυτέρα στιγμὴ εἶνε ἢ στιγμὴ τῆς ἀναχωρήσεώς
του, τὸ πικρότερον ἰατρικὸν οἱ λόγοι του, ἀπειθούτων, ποι-
νηρῶν, κακεντρεχῶν, μυρίας ἐκδικήσεις ἐπινοούντων κατ' ἐσ-
κεῖνον, ὅστις, πελεκᾷ τῆς μαθήσεως, ἔρχεται νὰ θρέψῃ τὰ
νεογνὰ του σχίζων τὰ ἴδια σπάγγα ἀλλὰ τὰ νεογνὰ πρὸ
τοῦ ρέντους αἵματος τῶν σπλάγγων καταλαμβάνονται ἀ-
πλοῦστατα... ὑπὸ ἀηδίας, καὶ ὃ ταλαίπωρος πελεκᾷ πρὸ
τῆς τόσης ἀφιλοστοργίας ἀποχαιρετίζων καὶ ὑπομονὴν καὶ
στοργὴν, ἀντὶ νὰ ἐξακολουθῇ σχίζων τὰ σπλάγγα του, με-
ταφέρει τὴν θυσίαν ἐπὶ τῶν παλαμῶν καὶ τῶν ράχεων τῶν
μικρῶν του... διὰ τοῦ ξύλου. Καὶ ἐπέρχεται οὕτω ἀλληλέγ-
γυός τις ἐργασία ἐχθροπραξιῶν, καθ' ἣν ὃ **διδάσκαλος**—

ἂς τὸν εἰπομεν τὸν ταλαίπωρον μετ' ὄνομά του— ἀσκεῖται
ὡς οὐδεὶς περὶ τὴν χρῆσιν τοῦ ροπαλοῦ, οἱ δὲ μαθηταί, ὡς
οὐδεὶς, περὶ τὰς μικροπονηρίας καὶ τὸ ψεῦδος. Μαστιγώνει ὃ
διδάσκαλος, καὶ τὸ παιδίον μισεῖ πτυεῖ ὃ διδάσκαλος, κατὰ
τοῦ προσώπου τοῦ μαθητοῦ, καὶ ὃ μαθητὴς πτυεῖ κατὰ τῆς
μνήμης του. Ἡ παιδικὴ ἡλικία, ἢ χρυσὴ καὶ γελόεσσα πρὸς
πάντας, μόνον πρὸς τὸν πτωχὸν διδάσκαλον εἵμαρται νὰ παρ-
ίσταται ὑπὸ τὴν εἰδεχθεστάτην καὶ τυραννικωτάτην αὐτῆς
ὄψιν. Καὶ μήπως εὐρίσκει χάριν παρὰ τῇ λοιπῇ κοινωνίᾳ;
Ὅταν τὰ παιδιά καταστῶσιν ἄνδρες, καὶ ἐπαναβλέπωσιν
ἐνίοτε ἐπὶ τῶν πτερυγῶν τῆς ἀναμνήσεως τὴν πρώτην ἡλι-
κίαν μὲ τὰς μυρίας εὐτυχίας τῆς, σπανίως, σπανιώτατ' ἢ εἰ-
κῶν τοῦ διδασκάλου παρίσταται πρὸ τούτων ὡς μιὰ τῶν μυ-
ρίων ἐκείνων εὐτυχιῶν νομίζετε ὅτι τὰ ἔχνη τῶν ραβδοκο-
πημάτων δὲν ἐξηλεθίσθησαν τῶν χειρῶν των, ὅπως τῆς μνή-
μης των τὰ ἔχνη τῆς γραμματικῆς, καὶ ἐκδικοῦνται ἡδὴ ἐν
ἀνέσει τὸ κωμικώτατον τῶν μνημοσύνων τελούντες διὰ τὸν
διδάσκαλον. Καὶ τίνος ἄλλου τὸ ὄνομα, οὕτως ἀθαιρέτως ἀ-
ποκεφαλίσθην, περιέρχεται ἀνὰ τὰ στόματα, πτώμα οἰκτρὸν